

L'Art de les Matemàtiques

Agustí Reventós i Tarrida

Després de discutir amb els meus companys sobre un problema de Geometria Projectiva, resolt sintèticament (és a dir sense càlculs, o col·loquialment, amb les mans a la butxaca) de manera brillant per ells, he sentit la necessitat de sortir del meu despatx i explicar aquesta solució a tothom. Deu ser un esclat d'eufòria semblant al que sent l'afecionat al futbol quan el seu equip guanya la lliga i sent la necessitat de sortir al carrer a celebrar-ho.

Malauradament, l'univers de persones susceptibles de vibrar amb mi per un problema de Projectiva és molt reduït. Cada dia quedem menys amants de la Geometria Clàssica i em temo que, al pas que portem, dintre de poc serem com aquells artesans d'oficis ancestrals que van desaparèixer.

I és que l'aprenentatge de l'Art de les Matemàtiques és difícil i llarg. En particular impossible de dominar fins força anys després d'acabada la llicenciatura, i això en el cas de que hi continuïs esmerçant temps i esforços.

Molts estudiants no arriben a traspasar la barrera del llenguatge i, tot i ser capaços de superar exàmens convencionals, no arriben a un nivell suficient de comprensió profunda que els permeti gaudir de les Matemàtiques com art.

És cert que els sistemes d'ensenyament actuals no ajuden gens a l'estudiant a gaudir de les assignatures. És a dir, a poder manipular i jugar amb els nous coneixements apresos. A trobar-ne de nous per un mateix. Com es posa més èmfasi en la quantitat que en la qualitat el que s'aconsegueix, i això després d'un gran esforç per part de l'estudiant, és donar un vernís de formació. Els hi sonen moltes coses, en dominen poques.

I justament el que caracteritza els bons artistes és el domini profund de les eines del seu ofici. A vegades, és suficient que en domini una. Pensem per exemple en Pau Casals. I aquí es veu clar com té molt més sentit dominar una eina profundament que tenir coneixements somers de moltes. Imagineu un ebenista, un pianista, un pintor, i tants d'altres que són capaços de fer vertaderes obres d'art amb les seves mans i les seves eines. Quantes hores familiaritzant-se amb elles per arribar a fer-hi no solament el que els seus mestres els hi ensenyaven sinó fins a ser capaços de crear, de fer coses noves per ells mateixos, coses que potser no havia fet mai ningú.

Ja és trist que aquests oficis desapareguin, però en la majoria dels casos són substituïts per altres oficis o mètodes més moderns. Lamentablement en el cas de la Geometria Clàssica no és així. El saber ancestral queda amagat en els llibres, però és un saber mort quan cap persona el fa seu. És cert que les veritats matemàtiques són independents de les persones, però també és cert que som nosaltres, les persones, qui les posem de manifest, en trèiem profit, i les trametem a les generacions futures.

Les Matemàtiques són tan útils que a vegades oblidem que tan sols per la seva bellesa haurien de ser estudiades.

Esperem que l'any mundial de les Matemàtiques que ara s'acaba ajudi la gent jove a aprendre i estimar el món de les matemàtiques.